

Poročilo

VI. URBANI FORUM

Mesta kot generator trajnostnega in digitalnega razvoja Slovenije

Trajnostna mobilnost in razvoj pametnih mest

- 
1. Celje
 2. Koper
 3. Kranj
 4. Ljubljana
 5. Maribor
 6. Murska Sobota
 7. Nova Gorica
 8. Novo mesto
 9. Ptuj
 10. Slovenj Gradec
 11. Velenje

MESTO

www.gfs4.eu

Sreda / 4. november 2020

Ljubljana / Kristalna palača, BTC City

PROGRAM

I. OTVORITEV IN UVODNI NAGOVORI

Mag. Gregor Macedoni, predsednik Združenja mestnih občin Slovenije

Boštjan Koritnik, minister, Ministrstvo za javno upravo

Robert Rožac, državni sekretar, Ministrstvo za okolje in prostor

Miha Mermal, direktor za marketing in trajnostni razvoj, BTC d.d.

Blaž Golob, Urbani Forum Slovenije, GFS Inštitut

II. MESTA KOT GENERATOR TRAJNOSTNEGA IN DIGITALNEGA RAZVOJA

Izzivi razvoja mestnih občin Slovenije

Mag. Saša Heath-Drugovič, predsednica Odbora za evropske zadeve in mednarodno sodelovanje, Združenje mestnih občin Slovenije

Prostorski vidik povezovanja mest in zaledja

Valentina Lavrenčič, sekretarka, Direktorat za prostor, graditev in stanovanja, Ministrstvo za okolje in prostor

Glavni izzivi trajnostne mobilnosti in pomen železniškega prometa

Dr. Matej Ogrin, geograf in okoljevarstvenik, NVO Koalicija za trajnostno prometno politiko

Vloga Slovenskih železnic pri razvoju trajnostne mobilnosti v Sloveniji

Dr. Mateja Matajič, vodilna raziskovalka za razvoj strateških projektov, Slovenske železnice d.o.o.

Sofinanciranje razvojnih potreb urbanih središč

Mag. Marjana Majerič, direktorica Zbornice osrednjeslovenske regije, Gospodarska zbornica Slovenije

III. SOFINANCIRANJE RAZVOJNIH POTREB, FINANČNI INSTRUMENTI, POGLED NEVLADNIH ORGANIZACIJ TER REŠITVE PODJETIJ ZA RAZVOJ MEST

Predstavitev nove finančne perspektive EU s poudarkom na urbanem razvoju

Josip Mihalic, direktor, Urad za kohezijsko politiko, Služba Vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko

T-2 Pametna mesta: Platforma za interakcijo z občani

Gašper Žerovnik, vodja oddelka za digitalne transformacije, T-2 d.o.o.

Trajnostni razvoj in digitalna transformacija slovenskih mest

Vlado Šarenac, Direktor za svetovanje - Jugovzhodna Evropa, PwC d.o.o.

IV. PRIDRUŽENI DOGODEK: OBELEŽITEV 10. OBLETNICE DELOVANJA ZMOS

Vloga in pomen mest za razvoj Republike Slovenije

Predsednik Republike Slovenije g. Borut Pahor, častni govornik

10 let Združenja mestnih občin Slovenije

Mag. Gregor Macedoni, predsednik Združenja mestnih občin Slovenije, župan MO Novo mesto

OKROGLA MIZA 11 ŽUPANOV ZMOS - ZDRUŽENJA MESTNIH OBČIN SLOVENIJE

Izzivi delovanja mest Slovenije do danes - nove priložnosti za trajnostni in digitalni razvoj v luči nove finančne perspektive EU 2021-2027

Podžupanja Mestne občine Celje Breda Arnšek, župan Mestne občine Koper Aleš Bržan, župan Mestne občine Kranj Matjaž Rakovec, podžupan Mestne občine Ljubljana Dejan Crnek, podžupan Mestne občine Maribor dr. Samo Peter Medved, župan Mestne občine Murska Sobota dr. Aleksander Jevšek, župan Mestne občine Nova Gorica dr. Klemen Miklavič, župan Mestne občine Novo mesto mag. Gregor Macedoni, županja Mestne občine Ptuj Nuška Gajšek, župan Mestne občine Slovenj Gradec Tilen Klugler, župan Mestne občine Velenje Peter Dermol.

ZAKLJUČEK VI. URBANEGA FORUMA

Blaž Golob / najava VII. Urbanega Forumu

11 PREDSTAVNIKOV MESTNIH OBČIN ŽUPANJA, PODŽUPANJA, ŽUPANI IN PODŽUPANA NA URBANEM FORUMU 2020



Podžupanja
Mestne občine Celje
Breda Arnšek



Župan
Mestne občine Koper
Aleš Bržan



Župan
Mestne občine Kranj
Matjaž Rakovec



Podžupan
Mestne občine Ljubljana
Dejan Crnek



Podžupan
Mestne občine Maribor
dr. Samo Peter Medved



Župan
Mestne občine
Murska Sobota
dr. Aleksander Jevšek



Župan
Mestne občine
Nova Gorica
dr. Klemen Miklavič



Župan
Mestne občine
Novo mesto
mag. Gregor Macedoni



Županja
Mestne občine Ptuj
Nuška Gajšek



Župan
Mestne občine
Slovenj Gradec
Tilen Klugler



Župan
Mestne občine Velenje
Peter Dermol

UVODNI NAGOVORI PARTNERJEV URBANEGA FORUMA

Mag. Gregor Macedoni, predsednik ZMOS in župan Mestne občine Novo mesto; Blaž Golob, direktor GFS inštituta



Mag. Gregor Macedoni, predsednik ZMOS in župan Mestne občine Novo mesto, je v pozdravnem nagovoru izpostavil izboljššan odnos med državo in občinami. Intenzivnejše sodelovanje in dialog omogočata uspešne dogovore, kot na primer predlog Zakona o finančni razbremenitvi občin (ZFRO), ki je v obravnavi v Državnem zboru. V imenu mestnih občin se je predsednik ZMOS zahvalil ministru za javno upravo Boštjanu Koritniku in napovedal še bolj konstruktivno sodelovanje v prihodnosti.

Urbani forum že vrsto let predstavlja dialog o potrebah in izzivih mest ter o priložnostih, ki jih nudijo kot prostori, kjer se srečuje in izvaja največ sektorskih politik in nahaja večina delovnih mest. **Blaž Golob**, direktor GFS inštituta, je poudaril, da so mestne občine nosilci razvoja v regijah, kar je ključnega pomena za sodelovanje, ter dialog in povezovanje med mesti, vlado in drugimi deležniki urbanega razvoja na nacionalni ravni. Na Urbanem forumu 2020 se bomo posvečali mestom kot generatorjem trajnostnega in digitalnega razvoja Slovenije, pri čemer bo osrednja tema diskusij trajnostna mobilnost in razvoj pametnih mest. Letos je forum še posebno svečan, saj soorganizator ZMOS obeležuje 10. obletnice svojega delovanja.



Robert Rožac, državni sekretar, Ministrstvo za okolje in prostor, je izpostavil, da v partnerstvu z Urbanim forumom na ministrstvu že več let nudijo prostor za sodelovanje in razpravo, ki sta zelo pomembna za dober razvoj mest in države. Na evropski ravni bo v kratkem sprejeta Nova leipziška listina, ki prav tako izpostavlja nujnost celovitega pristopa in usklajeno delovanje različnih deležnikov za zelena, pravična in uspešna mesta. Tudi trajnostna mobilnost in digitalizacija omogočata kakovostna okolje in prostor. Ministrstvo digitalizacijo razume kot orodje, ki omogoča rešitve za različne izzive mest. Na svojem področju ministrstvo intenzivno dela na kakovostni digitalizaciji prostorskih podatkov, možnostih elektronskega poslovanja in izboljšanju prostorske, gradbene ter okoljske zakonodaje.

Urbani forum

Urbani forum je platforma, ki omogoča dialog deležnikov razvoja mest, izmenjavo mnenj ter promocijo in oblikovanje projektov 11. mestnih občin Republike Slovenije.

Digitalizacija v Sloveniji

Boštjan Koritnik, minister, Ministrstvo za javno upravo



Digitalna transformacija je bila zaradi pandemije pospešena. Minister **Boštjan Koritnik** se je pri tem za visoke operative sposobnosti zahvalil mestnim občinam, ki so prav zaradi dobrega poznavanja svojih lokalnih okolij ključno pripomogla k uspešnemu premagovanju vsakodnevnih izzivov, ki jih prinaša koronavirus.

Analiza stanja digitalizacije občin je pokazala, da je največji zaostanek pri povezovanju posameznih silosnih rešitev, kar neko mesto, skupnost, občino naredi pametno. Za uspešno implementacijo rešitev pametnih mest je potrebno bolj sistematično in dolgoročno načrtovanje. Poleg tega je spodbudil več povezovanja na regijskem nivoju ali na nivoju občin s podobno problematiko, digitalno zrelostjo. Pri tem je potrebo poudariti, da pametnega mesta ali skupnosti ne naredi ena rešitev, temveč interakcija med različnimi med seboj povezanimi rešitvami, kar bo naslovil razpis za pametna mesta in skupnosti, ki ga bo ministrstvo objavilo do konca leta.

Cilj uporabe interneta stvari v mestih je razvoj povezanih in inteligentnih sistemov, ki bodo pomagali pri krepitvi gospodarstva, izboljšali zadovoljstvo in kakovost življenja občanov, prispevali k javni varnosti, trajnostnemu upravljanju z okoljem in učinkovitejši upravi mesta. Digitalne kompetence so pomemben del zgodbe, zato bodo potrebna izobraževanja kadra na občinah in izobraževanja občanov. Predvsem slednji so ključni, saj nobena tehnološka rešitev ne bo v pomoč, če je občani ne bodo pripravljeni sprejeti. Prav zato je v procese digitalizacije je treba vključevati vse deležnike, tudi končne uporabnike.

Več o vključevanju uporabnikov v procesu digitalne transformacije je razložil **Miha Mermal**, direktor za marketing in trajnostni razvoj družbe BTC, ki se že 20 let ukvarja s področjem trajnostnega razvoja, a brez sodelovanja z mestnimi občinami ne bi dosegali tako hitrega napredka. Območje BTC beleži že preko 20 milijonov obiskov na leto in preko 40.000 vozil dnevno, zato trajnostno mobilnost prepoznavajo kot prioriteto, ki jo spodbujajo na različne načine - od sodelovanja pri sistemih souporabe koles in avtomobilov, podpore prvi ženski kolesarski profesionalni ekipi v Sloveniji, do ustanovitve hčerinske družbe AV Living Lab. S slednjo se želi BTC pozicionirati kot testno območje za uvajanje novih pametnih rešitev, ki bodo prispevale k trajnostnemu razvoju.

Miha Mermal, direktor za marketing in trajnostni razvoj, BTC d.d.

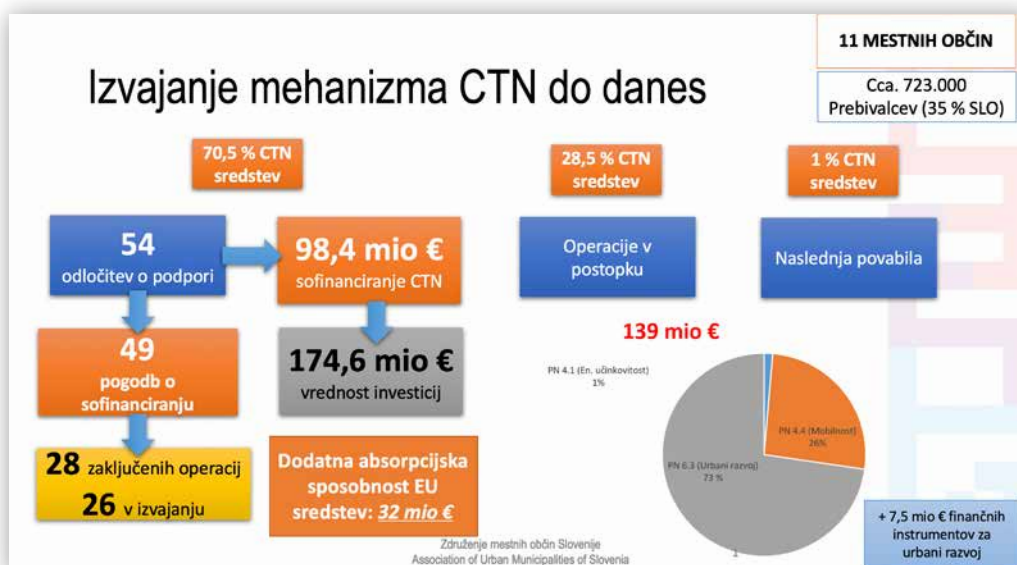


Mesta kot generator trajnostnega in digitalnega razvoja

Mag. Saša Heath-Drugovič, predsednica Odbora za evropske zadeve in mednarodno sodelovanje, ZMOS



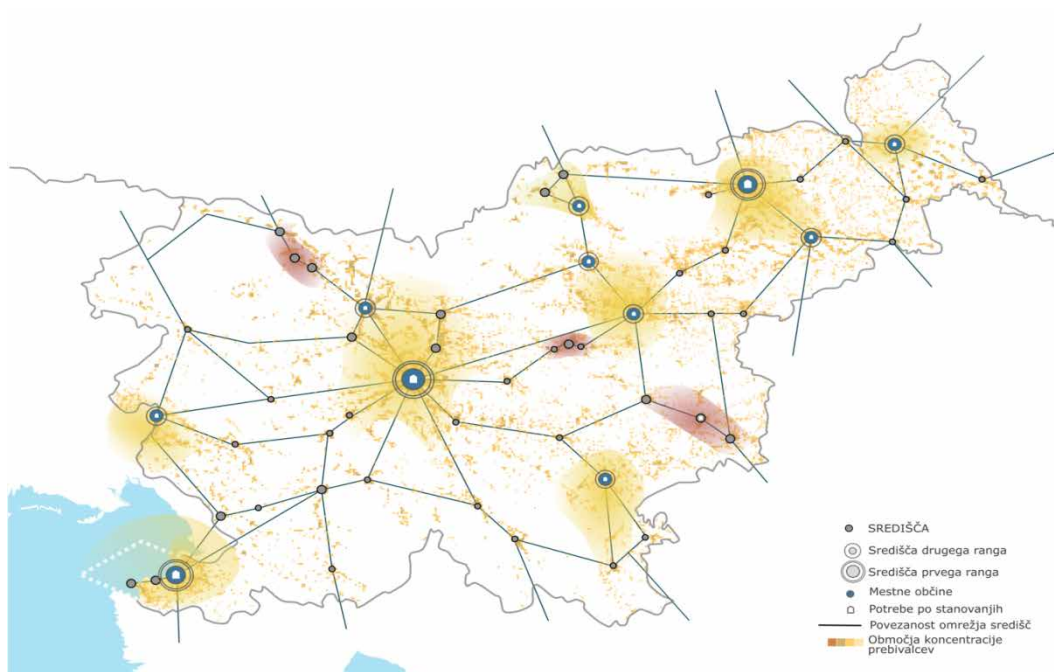
Predsednica Odbora za evropske zadeve in mednarodno sodelovanje ZMOS je predstavila dosežke mestnih občin pri izvajanju mehanizma celostnih teritorialnih naložb (CTN). Poudarila je dodaten pomen ZMOS z akreditacijo za posredniški organ za izbor operacij v 1. fazi mehanizma CTN in kot platformo za sodelovanje mestnih občin. Izpostavila je, da so mestne občine dosegle zavidanja vreden razvoj. Pripravljene so bile trajnostne urbane in celostne prometne strategije, na podlagi katerih izvajajo številne projekte urbanega razvoja. Uspešno se izvajajo mehanizem CTN in na njem sofinancirani projekti. Izrazila je mnenje, da bo za v prihodnje potrebno razvoj snovati preko meja mestnih občin, s sodelovanjem na državnem nivoju. Ključni bodo projekti trajnostne mobilnosti in digitalizacije z vzpostavitvijo enotnih platform, ki bi jih uporabljale vse mestne občine in drugi uporabniki. Evropska sredstva bo potrebno vlagati v velike razvojne in strateške projekte, ki bodo prispevali k razvojnemu preboju celotne države. Za novo finančno perspektivo je ključno nadaljevanje dobrih praks in partnersko sodelovanje vseh deležnikov pri pripravi programskih dokumentov in snovanju ključnih projektov.



Valentina Lavrenčič, sekretarka, Direktorat za prostor, graditev in stanovanja, Ministrstvo za okolje in prostor



Sekretarka Ministrstva za okolje in prostor je predstavila prostorski vidik povezovanja mest in zaledja. Ključni okvir je Strategija prostorskega razvoja Slovenije, ki podpira policentrični razvoj in določa koncept prostorskega razvoja kot preplet sistemov središč, razvojnih koridorjev, podeželja in zelene infrastrukture. Izpostavila je novo vlogo mest in širših mestnih območij, ki predstavljajo nadgradnjo policentričnega urbanega sistema. Gre za najbolj urbanizirana območja oziroma jedrna območja poselitve, kjer mora biti poudarek na kakovosti bivalnega okolja v mestih, vodilno vlogo pri usklajevanju razvoja teh območij pa bi morale imeti ravno mestne občine. Povezava z zaledjem oziroma podeželskimi območji je izrazito pomembna z vidika prehranske varnosti in za lokalno oskrbo s kakovostno hrano, krajinsko prepoznavno zaledje povečuje bivalne kakovosti in je privlačno tudi za turizem.



**Dr. Matej Ogrin, geograf in okoljevarstvenik,
NVO Koalicija za trajnostno prometno politiko**



Trajnostna mobilnost in razvoj pametnih mest je usmeritev mnogih mest, ki uveljavljajo sodobne razvojne trende. Vendar pa ugotavljamo, da v mnogih mestih resnične paradigme prehoda na trajnostni razvoj, vključno s preходом na trajnostno mobilnost, ne razumejo v celoti. Zelo pogosto vidimo ukrepe na območju mestnih središč ali ukrepe povečevanja kolesarske infrastrukture, pogosto vidimo tudi novogradnje električnih polnilnic. Vsi ti ukrepi so pozitivni in prispevajo k boljši kakovosti življenja v mestih, a nikakor ne naslavlja glavne problema netrajnosti mestne mobilnosti. Izhajajoč iz dejstva, da se v mesta dnevno zgrinjajo množice iz širših regij (v MOL po ocenah okoli 120 000 vozil dnevno), so ukrepi na območju mest manjšega pomena v želji umiritve prometnih tokov. Za učinkovit prehod na trajnostno mobilnost v mestih bi se morala mesta povezati in vzpostaviti sistem javnega potniškega prometa med mesti, vključujoč seveda tudi obmestna ter podeželska območja. Zato bi večji fokus v prometni politiki moral biti na regionalnem, železniškem potniškem prometu.



dr. Mateja Matajič, vodilna raziskovalka za razvoj strateških projektov, Slovenske železnice d.o.o.



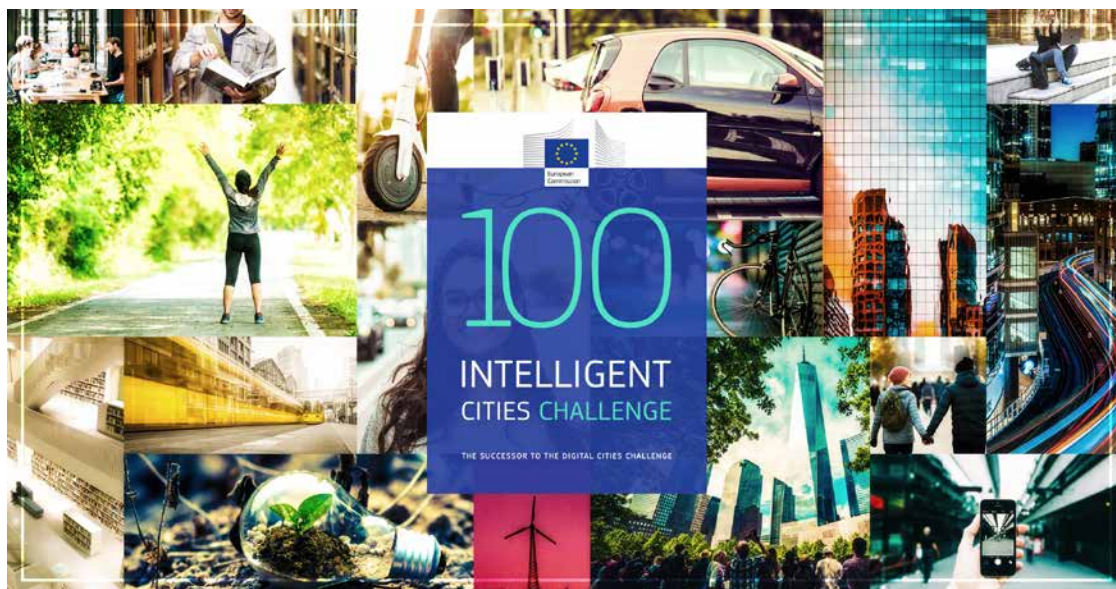
V prometnem sektorju se soočamo z novo transportno paradigmo, ki pomeni premik od uporabe posameznih vrst prevozov ali dodatnih storitev k uporabi celovitih storitev mobilnosti po meri potnikov. Prometni sektor dobiva novo podobo sodelujočega in povezanega sistema, ki preko samo enega vmesnika tj. portala multimodalnih storitev mobilnosti, ponuja storitve mobilnosti, oblikovane skladno s potrebami uporabnikov, same meje med posameznimi vrstami prevoza in storitev pa se tekom uporabe vedno bolj brišejo. Slovenske železnice ne razmišljajo le o integraciji železniškega in avtobusnega prevoza, temveč tudi o integraciji javnih sistemov izposoje (e-bikes, e-skiro, e-avto), javnimi parkirišči, električnimi polnilnicami, hrambo prtljage, drugo turistično ponudbo itd. Železniške postaje in postajališča bodo razvili v prestopne multimodalne točke, kjer se bosta železniški in avtobusni prevoz srečevala s storitvami mobilnosti prve in zadnje milje. Celovita storitev bo potniku na voljo preko enotnega informacijskega portala za načrtovanje, nakup in tudi samo uporabo storitev mobilnosti, ki jo bo potnik uporabljal preko svoje pametne naprave z mobilno ali spletno aplikacijo, lahko pa tudi z brezkontaktno mobilnostno kartico, bančno kartico ali listno vozovnico.

Sofinanciranje razvojnih potreb urbanih središč

Mag. Marjana Majerič, direktorica Zbornice osrednjeslovenske regije, Gospodarska zbornice Slovenije



Preko regijskih in panožnih zbornic ter v sodelovanju z akademsko sfero Gospodarska zbornica Slovenije mobilizira in podpira mesta občine pri konzorcijski prijavi na Evropski razpis za preobrazbo 100 Evropskih mest v okviru projekta EU IntelligentCitiesChallenge. Ker je soustvarjanje rešitev in povezovanje vseh deležnikov ekosistema nujno, se zavzemajo za povezljive digitalne rešitve in omogočanje pogojev za ponovno uporabno podatkov z namenom pospeševanja razvoja digitalne ekonomije. Celovita digitalna transformacija v pametno družbo in pospešitev digitalizacije javne uprave pa bosta zagotovila, da slovenska mesta postanejo referenčna evropska pametna mesta in skupnosti.



Josip Mihalic, direktor, Urad za kohezijsko politiko, Služba Vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko

Služba vlade za razvoj in Evropsko kohezijsko politiko v okviru operativnih programov podpira trajnostni urbani razvoj s strategijami, ki določajo celostne ukrepe za spopadanje z gospodarskimi, okoljskimi, podnebnimi, demografskimi in socialnimi izzivi. Ta so ključna za urbana območja, ob upoštevanju potrebe po spodbujanju povezave med urbani in podeželskimi območji, pri čemer je bil fokus zadnjega operativnega programa v obdobju 2014 - 2020 na treh vsebinskih področjih, in sicer spodbujanje energetske učinkovitosti, trajnostna mobilnost, ter revitalizacija degradiranih mestnih območij. Trenutno so pogajanja za izvajanje urbanega razvoja v okviru kohezijske politike za obdobje 2021 - 2027 med Slovenijo in Evropsko komisijo v fazi usklajevanja. Zaenkrat smo na Evropsko komisijo posredovali predlog, v katerem bi se mehanizem CTN v 11 mestnih občinah še naprej izvajal na zelo podoben način, saj je bil izredno uspešen. Poleg tega je za naslednjo finančno perspektivno opredeljenih pet ciljev politik, v okviru katerih se bodo izvajali ukrepi in sicer:

- I. pametnejša Evropa** (inovativno in pametno gospodarsko preoblikovanje),
- II. bolj zelena, nizkoogljična Evropa** (vključno z energetskim preходом, krožnim gospodarstvom, prilagajanjem podnebnim spremembam in obvladovanjem tveganj);
- III. bolj povezana Evropa** (mobilnost in povezljivost IKT),
- IV. bolj socialna Evropa** (evropski steber socialnih pravic in podpora za zdravstveno varstvo),
- V. Evropa bližje državljanom** (trajnostni razvoj mestnih, podeželskih in obalnih območij ter lokalne pobude).

Predlog Slovenije je, da se trajnostni urbani razvoj vključi v prve štiri cilje politik. Večina sredstev se bo predvidoma namenila v okviru 2. cilja.

Minister **Zvonko Černač**, Služba vlade za razvoj in evropsko kohezijsko politiko, zatrjuje, da bodo pravila za razdeljevanje evropskih sredstev poenostavljena.

»V praksi to pomeni manj ravni odločanja, bolj enostavna navodila, uradniki, ki odločajo o potrditvi projektov, pa se bodo iz črkobralskih inšektorjev, ki iščejo pike in vejice v vlogah, prelevili v svetovalce in se postopoma približali terenu. Službo nameravam decentralizirati in uradnike postopoma locirati v dvanajstih razvojnih regijah, bližje uporabnikom.«

Zvonko Černač, Služba vlade za razvoj in evropsko kohezijsko politiko

Vir: Glas gospodarstva (november 2020). Intervju z Zvonkom Černačem: Poenostavljen dostop do sredstev ne pomeni več možnosti za lumpiranje. Nasprotno. Izdajatelj: Gospodarska zbornica Slovenije.

Rešitev za razvoj pametnih mest

Gašper Žerovnik, vodja oddelka za digitalne transformacije, T-2 d.o.o.



Mesta se že od svojega obstoja soočajo z raznovrstnimi izzivi. Dandanes jih presegamo s pomočjo koncepta pametnih mest. T-2 mesto prihodnosti vidi kot mesto zadovoljnih, odgovornih in v lokalno življenje vključenih prebivalcev. Zato vse znanje in izkušnje, ki jih imamo, prenašamo v T-2 Smart City platformo, ki na inovativen način krepi in tke vezi s prebivalci. Tehnološka rešitev, v celoti razvita v Sloveniji, omogoča povezovanje različnih rešitev za pametno mesto na eni pregledni platformi, kjer se povezujejo rešitve, podatki, upravne storitve mesta in prebivalci. Zagotovljena pa je tudi tehnična podpora vsem njenim uporabnikom. Z uporabo takšnih naprednih rešitev lahko slovenska mesta bistveno pospešijo izpolnjevanje Agende 2030 in doseganje trajnostnih ciljev znotraj občin. Digitalne tehnologije vplivajo na zdravje in dobro počutje, izboljšajo kakovost izobraževanja, omogočajo zgodnje zaznavanje onesnaževanja voda, zvišajo produktivnost industrij ter omogočajo bolj trajnostno mesto, ki je bolj prijetno za življenje občanov.



Pametna in trajnostna družba

Vlado Šarenac, Direktor za svetovanje - Jugovzhodna Evropa, PwC d.o.o.



Podjetje PwC je v sodelovanju z GFS inštitutom identificiralo rešitve za pametna mesta, ki bi bile primerne za potrebe posameznih mest pri doseganju prednosti in koristi digitalizacije. Mesta z odpiranjem do digitalnih in pametnih rešitev hitreje ugotovijo in se tudi odzovejo na morebitne težave v mestu in sočasno ponudijo načine za izboljšanje življenja v mestu. Glede na omenjene značilnosti, so ključne prednosti digitalizacije:

I. Ekonomski razvoj mesta in odpiranje novih delovnih mest - kot rezultat novih storitev in podjetji, ki so ustanovljena, da zagotovijo dodatne storitve, ki jih mesto prej ni imelo;

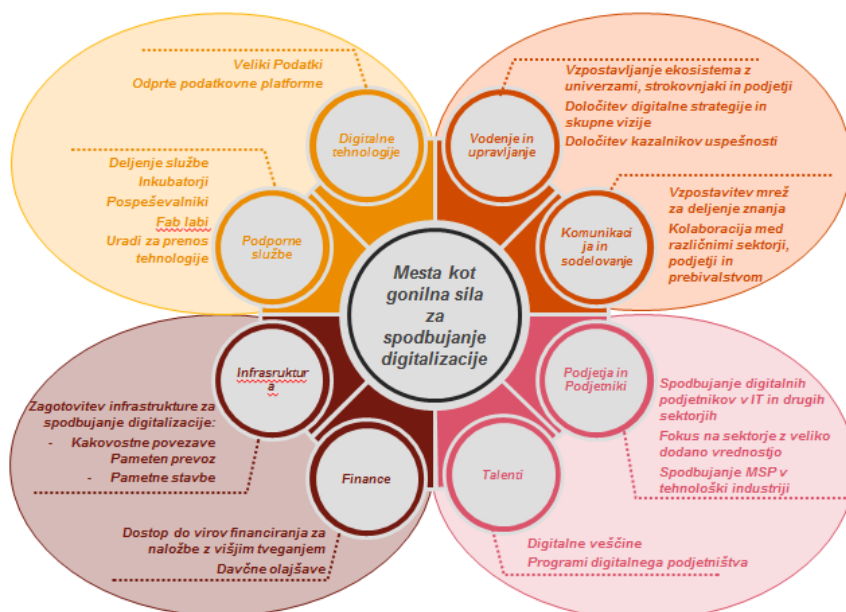
II. Izboljšana kakovost življenja

- različne rešitve, kot so pametni transport, tele-medicina, moderni način izobraževanja in prevencija, izboljšujejo kvaliteto življenja občanov, kar se odrazi v manjši porabi časa na čakanju v gneči, zgodnje zaznavanje zdravstvenih težav in podobno;

III. Okoljska trajnost - digitalna mesta uporabljajo različne rešitve (kot so različni senzorji, rešitve za sledenje porabe energije, ipd.), da zmanjšajo nepotrebno

trošenje virov, kot sta voda in elektrika. Poleg tega lahko digitalne storitve zmanjšajo emisije CO₂ ter zmanjšajo porabo energije.

Ključne dimenzije za aktivacijo procesa digitalne transformacije



Vloga in pomen mest za razvoj Republike Slovenije

Borut Pahor, predsednik Republike Slovenije



Gospod predsednik **Borut Pahor** je kot častni govorec v imenu države čestital županji in županom ob 10. obletnici delovanja ZMOS in izrazil najboljše želje za delo v prihodnosti. Posebej se je zahvalil tudi za neprecenljivo vlogo in dobro delo, ki jih župani mestnih in drugih občin opravljajo v času epidemije.

141. člen Ustave Republike Slovenije MESTNA OBČINA

1. Mesto lahko dobi po postopku in ob pogojih, ki jih določa zakon, status mestne občine.
2. Mestna občina opravlja kot svoje tudi z zakonom določene naloge iz državne pristojnosti, ki se nanašajo na razvoj mest.

Sledil je nagovor predsednika ZMOS ob obletnici. **Mag. Gregor Macedoni** je v svojem govoru izpostavil enega največjih urbanistov na svetu. Z občinstvom je delil, kako je lord Norman Foster je na mednarodnem forumu županov v ženevski palači narodov s primeri jasno prikazal, da so krize v obliki naravnih nesreč in epidemij le sprožilci neizogibnega. Epidemija je torej povod za ukrepanje na področjih trajnostne mobilnosti in digitalnega razvoja, ki sta osrednji temi letošnjega foruma. Nosilci tega razvoja so in bodo mesta, zato je povezovanje in sodelovanje na nivoju mestnih občin ključen in nujen proces.

Po desetih letih delovanja Združenja mestnih občin Slovenije je jasno, da je Slovenija potrebovala reprezentativno zastopstvo urbanih središč, ki bo zmožno poenotiti interese in cilje mestnih občin ter bo enakopraven sogovornik države. V prihodnosti si bo združenje tako še naprej prizadevalo za:

- bolj pravično ureditev sistema financiranja občin, ki bo upoštevala ustavno vlogo mestnih občin,
- nadaljevanje uspešnega izvajanja mehanizma CTN,
- nenazadnje pa tudi za uresničitev odločbe Ustavnega sodišča iz davnega leta 1996, ki od zakonodajalca zahteva, da izvirno pristojnost mestnih občin za razvoj mest, kot določa Ustava, uredi tudi na zakonodajni ravni.

Plaketa z zlato čebelo, ki jo je ob 10. obletnici ZMOS ustvaril Oskar Kogoj



Plaketa je v obliki zlate čebele, ker je čebela simbol transformacije človeka. Je stara več kot 20.000 let in je bila že od nekdaj cenjena. Antični modreci so jo imenovali Kebela, predstavljala pa je pramati zemlje. Poleg lipe je čebela glavni simbol slovenstva. In to kar je za čebelo med, je za človeka ljubezen, sklene svojo razlago umetnik Oskar Kogoj, ki je plaketo s čebelo podaril ZMOS ob 10. obletnici delovanja.

Oskar Kogoj,
umetnik in
stvaritelj
plakete ob 10.
obletnici ZMOS



Sodelovanje med državo in mestnimi občinami

IZZIVI in PREDLOGI

Mestne občine in država vedno tesneje sodelujejo, kar je bilo razvidno že v govoru ministra Koritnika. Izzivi v komunikaciji so najbolj očitni tekom realizacije številnih projektov, kjer se mestne občine soočajo z dolgotrajnimi postopki in dolgimi ter kompleksnimi navodili. Kljub znatnemu napredku udeleženci na posvetu pozivajo k večji digitalizaciji v procesu prijave projektov, skrajšanju dolgotrajnih postopkov, poenotenju različnih navodil državnih organov na področju evropskega sofinanciranja, pohitritvi pridobitve dovoljenj in soglasij, jasni razvojni strategiji javnega prometa v Sloveniji in gradnji tretje razvojne osi, ter povečanju sredstev namenjenih ohranjanju kulturne dediščine. Poleg tega se pogosto predolgo čaka na izplačila založenih sredstev za projekte, kar povzroča pritiske na likvidnost mestnih občin in onemogoča procese vzpostavitve novih investicijskih projektov. S temi primeri ZMOS državo poziva k večjemu posluhu in spremembi postopkov na način, da se izognemo zaviranju razvoja mest.

Sklepi Urbanega foruma 2020 so:

- I. Pospešeno izvajanje digitalizacije po objavi razpisa za pametna mesta in skupnosti Ministrstva za javno upravo, ki naj omogoči razvoj enotnih platform za mesta.**
- II. Skladno z načelom partnerstva je nujna večja vključenost ZMOS v pripravo programskih dokumentov finančne perspektive 2021-2027 in v snovanje ključnih državnih projektov.** Časovna komponenta je bistvena, da ne bi ponovno prišlo do večletnega zamika pri črpanju sredstev ob začetku nove finančne perspektive.
- III. Za pripravo kakovostnih regijskih projektov in učinkovitejše črpanje evropskih sredstev se priporoča ustanovitev pokrajin v Sloveniji.**
- IV. Državno prostorsko načrtovanje naj upošteva vse deležnike in naj poteka v sodelovanju z mestnimi občinami.** Pravni postopki za pridobivanje soglasij in dovoljenj naj bodo poenostavljeni in hitrejši.
- V. Spodbuja naj se trajnostna mobilnost in pripravi jasna strategija javnega potniškega prometa v Sloveniji, ki naj bo sooblikovana v sodelovanju z vsemi deležniki.** Odločitve na ravni države tako glede drugega tira kot glede tretje razvojne osi naj bodo konsistentne. Pri tem je bistvenega pomena nadgradnja omrežja železniške infrastrukture in organizacija vzdržnega potniškega prometa med mesti.
- VI. Poveča naj se količino sredstev za prenovo kulturnih spomenikov ali se v ta namen ustanovi poseben sklad.** Potrebno je prilagoditi pogoje za pridobivanje soglasij na področju ohranjanja kulturne dediščine.
- VII. Pri izvajanju evropskih projektov naj se poenotijo in poenostavijo postopki, ki bodo omogočali hitrejša izplačila.** Ker bodo v prihodnosti vedno večjo vlogo igrala povratna evropska sredstva, naj se uporaba le-teh izvzame iz izračuna obsega največjega možnega zadolževanja občin.

COVID-19 pospeši digitalizacijo in razvoj pametnih mest

Nova realnost je državo prisilila v razumsko poslovanje in spodbuja pospešeno digitalizacijo na vseh nivojih upravljanja. Epidemija je pokazala, kje so občine na področju digitalizacije še vedno podhranjene. Prvi korak v razvoju pametnih mest je sooblikovanje dolgoročne strategije, v kateri se je smiselno povezovati z drugimi občinami, ki se soočajo s podobnimi izzivi, kar bo naslovil razpis za pametna mesta in skupnosti, ki ga bo Ministrstvo za javno upravo objavilo do konca leta. PwC v sodelovanju z Urbanim forumom pomaga mestom identificirati rešitve, ki so najbolj primerne glede na potrebe posameznih mest za doseganje prednosti in koristi digitalne transformacije. Okrogla miza županov ZMOS pa zaključuje, da je v procesu (pospešene) digitalizacije potreben skupen nastop in delitev dobrih praks med občinami ter podpora države pri razvojnih projektih za pametna mesta. Prvi takšen nastop se že udejanja v okviru konzorcija vseh mestnih občin, ki sodelujejo na Evropskem razpisu IntelligentCitiesChallenge.

Sklepi Urbanega foruma 2020 so:

- I. Sooblikovanje strategije je predpogoj za razvoj pametnega mesta v sodelovanju z vsemi deležniki, od investitorjev, prebivalcev do lokalne skupnosti.** Priporočeno je povezovanje z drugimi občinami, ki se soočajo s podobnimi izzivi.
- II. Potrebna sta razvoj in vzpostavitev enotnih digitalnih platform, ki bi jih uporabljale vse mestne občine in drugi uporabniki.** Razpoložljivost storitev je treba podpreti s podatki na digitalnih platformah.
- III. Soustvarjanje rešitev na podlagi potreb lokalnih skupnosti je ključ do uspešne implementacije.** Priporočena se uporaba rešitev za pametna mesta, ki omogočajo dvosmerno komunikacijo in zbiranje povratnih informacij s strani občanov.
- IV. Za pospeševanje razvoja lokalne (digitalne) ekonomije naj se uporablja tehnološke rešitve, ki so povezljive in uporabljajo odprte podatke.**
- V. Nujno je spodbujanje inovativnih in trajnostnih rešitev na področju pametnih skupnosti na ravni države in podpora pri izgradnji osnovne infrastrukture za potrebe razvoja pametnih mest.** Priporočena je vzpostavitev platforme na državnem nivoju.
- VI. Zaželeno je podpora države pri čezmejnem sodelovanju na področju razvoja pametnih mest in skupnosti v Sloveniji ter pomoč pri razvoju pilotov na lokalni ravni.** Potrebno bi bilo poskrbeti za izmenjavo dobrih praks med (mestnimi) občinami.
- VII. Pospeši naj se digitalizacija administrativnih postopkov in s tem skrajša čas od prijave projekta do podpisa pogodbe o sofinanciranju in izplačil sredstev.**

MO Celje

Sogovornica:
podžupanja MO Celje **Breda Arnšek**

Projekti:

- izgradnja stanovanjske soseske Dečkovo naselje
- projekt Generator za prvi znanstveno-zabavni tehnološki park v Sloveniji Tehnopark Celje
- novogradnja in obnova mreže kolesarskih povezav
- prenova stanovanj
- energetska sanacija dveh več stanovanjskih objektov
- izgradnja severne vezne ceste
- P+R s prestopanjem na postajo javnega sistema izposoje koles
- upravljanje mobilnosti



Generator / Tehnopark
6 mio eur
CTN: 3,6 mio eur

Nepremičnine Celje:
Dečkovo naselje
16,5 mio eur
CTN: 5,8 mio eur



EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI STRUKTURNI
IN INVESTICIJSKI SKLADI
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

MO Koper

Sogovornik:
župan MO Koper **Aleš Bržan**

Projekti:

- ureditev obalnega pasu Žusterna in obalnih parkovnih rekreacijskih površin
- olimpijski bazen Koper
- energetska sanacija večstanovanjskega objekta
- kolesarska in peš povezava čez kanal Grande
- revitalizacija dela obale med izlivom Badaševica in Žusterno
- ureditev parka ob Semedelski promenadi
- novogradnja in obnova mreže kolesarskih stez



Ureditev
obalnega pasu
in degradiranega
območja ob
Semedelski
promenadi
17,2 mio eur
CTN: 8,5 mio eur

PŠ Center
5,5 mio eur
CTN: 4,3 mio eur



MO Kranj

Sogovornik:
župan MO Kranj **Matjaž Rakovec**

Projekti:

- P+R parkirišče na Zlatem polju
- obnova podružnične šole Simona Jenka Center
- projekt Pametna Mlaka
- novogradnja in obnova mreže kolesarskih stez



EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI STRUKTURNI
IN INVESTICIJSKI SKLADI
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Galerija Cukrarna
23,2 mio eur
CTN: 13,5 mio eur



MO Ljubljana

Sogovornik:
Podžupan MO Ljubljana **Dejan Crnek**

Projekti:

- projekt ureditve galerije Cukrarna
- celostna ureditev Poljanske ceste
- modernizacija avtobusnega voznega parka in pilotni projekt prevoza na klic
- energetska prenova večstanovanjskih stavb v 100 % javni lasti
- povečevanje zelenih površin
- uvedba 5 mestnih manadžerjev za področje krožnega gospodarstva
- prenova mestnega informacijskega sistema
- novogradnja in obnova mreže kolesarskih stez
- Javni brezplačni sistem izposoje koles BicikeLJ

MO Maribor

Sogovornik:
podžupan MO Maribor **Samo Peter Medved**

Projekti:

- skate park
- revitalizacija Vojašniškega trga z objekti
- ureditev nabrežja Lenta
- brv Lent-Tabor
- ureditev promenade v Mestnem parku
- energetska sanacija stanovanj
- novogradnja in obnova mreže kolesarskih stez
- ureditev avtobusnih postajališč in nadstrešnic



Obnova Skate
parka
0,6 mio eur
CTN: 0,4 mio eur



Revitalizacija
Vojašniškega trga
z objekti
6 mio eur
CTN: 4,8 mio eur



EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI STRUKTURNI
IN INVESTICIJSKI SKLADI
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

MO Murska Sobota

Sogovornik:
župan MO Murska Sobota
dr. Aleksander Jevšek

Projekti:

- vrata v Pomurje: regijski promocijski center
- prenova mestnega središča
- ureditev južnega dela Soboškega jezera
- bivalne skupnosti za ranljive skupine
- posodobitev zdravstvenega doma
- nadgradnja vodovodnega sistema
- novogradnja in obnova mreže kolesarskih stez



Vrata v Pomurje
in ureditev
Soboškega jezera
6 mio eur
CTN: 3,8 mio eur



Izgradnja pokritega
bazena in ureditev
prehoda skozi
športni park
5 mio eur
CTN: 3 mio eur



MO Nova Gorica

Sogovornik:
župan MO Nova Gorica **dr. Klemen Miklavič**

Projekti:

- optimizacija in aktiviranje površin športnega parka Nova Gorica
- revitalizacija rafutskega parka z ureditvijo
- izgradnja Poslovno-ekonomske cone Nova Gorica - Kromberk
- celovita prenova šolskega kareja s prenovno objekta osnovne
- novogradnja in obnova mreže kolesarskih stez in obnova ulic, kjer te tečejo
- skupnostni center Nova Gorica



EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI STRUKTURNI
IN INVESTICIJSKI SKLADI
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Prenova
Glavnega trga
7 mio eur
CTN: 4,6 mio eur



MO Novo mesto

Sogovornik:
župan MO Novo mesto **mag. Gregor Macedoni**

Projekti:

- prenova mestnega jedra
- izgradnja novih stanovanj
- energetska obnova 27 javnih objektov
- regijski vodovod
- nove brvi
- večnamenska pot ob Levičnikovi cesti
- pilotni projekti pametnega mesta (npr. mestna kartica)
- novogradnja in obnova mreže kolesarskih stez

MO Ptuj

Sogovornica:
županja MO Ptuj **Nuška Gajšek**

Projekti:

- spominski park
- ureditev mestnega jedra z obnovo mestne tržnice
- novogradnja in obnova mreže kolesarskih stez
- revitalizacija Stare steklarske in Vrazovega trga s pripadajočimi ulicami
- ureditev površin za pešce in kolesarje na Gregorčičevem drevoredu



Ureditev mestne tržnice in spominskega parka
6,5 mio eur
CTN: 5,2 mio eur



EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI STRUKTURNI
IN INVESTICIJSKI SKLADI
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

MO Slovenj Gradec

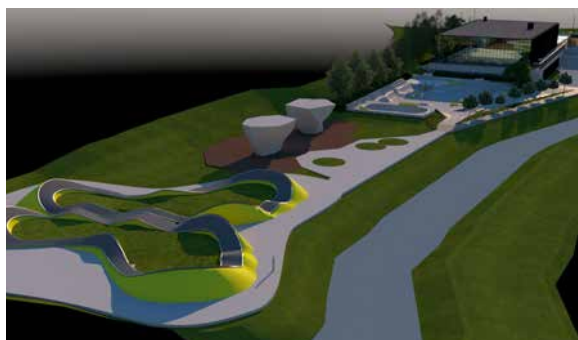
Sogovornik:
župan MO Slovenj Gradec **Tilen Klugler**

Projekti:

- sanacija degradiranega območja Mercator: gradnja zimskega bazena in urbanega parka
- gradnja 300 novih neprofitnih stanovanj
- energetska prenova športne dvorane in zdravstvenega doma
- brezplačen prevoz za občane nad 65 let
- obnova infrastrukture za spodbujanje trajne mobilnosti v mestnem jedru
- novogradnja in obnova mreže kolesarskih stez



Urbani park in bazen
6,8 mio eur
CTN: 5,2 mio eur



Prireditveni oder
in prostor
9 mio eur
CTN: 6 mio eur



MO Velenje

Sogovornik:
župan MO Velenje **Peter Dermol**

Projekti:

- prireditveni oder in prostor ob Velenjskem jezeru
- revitalizacija starega mestnega središča
- novogradnja in obnova mreže kolesarskih stez
- nakup električnih koles in ureditev kolesarskih parkirišč
- energetska sanacija več stavb
- gradnja nove stavbe za podjetnike in obrtnike



EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI STRUKTURNI
IN INVESTICIJSKI SKLADI
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Z vlakom v službo



Z letno vozovnico se **4 mesece vozite** brezplačno.



Občan v središču pametnega mesta



T2

Naša Pametna mesta združuje pametne informacijske in merilne sisteme, obstoječe občinske informacijske sisteme, našo spletno platformo ter mobilno in IPTV aplikacijo za meščane v enotni ekosistem.

www.smartcity.si

PAMETNA MESTA
PLATFORMA ZA
INTERAKCIJO Z OBČANI

MESTO PRIHODNOSTI DANES



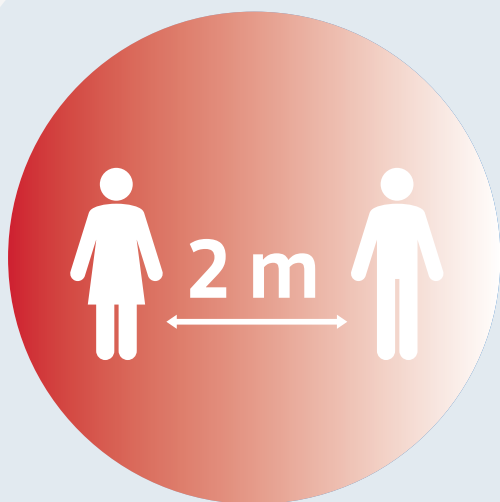
#OstaniZdrav



REPUBLIKA SLOVENIJA
VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

Imam izbiro. Ravnam Odgovorno.

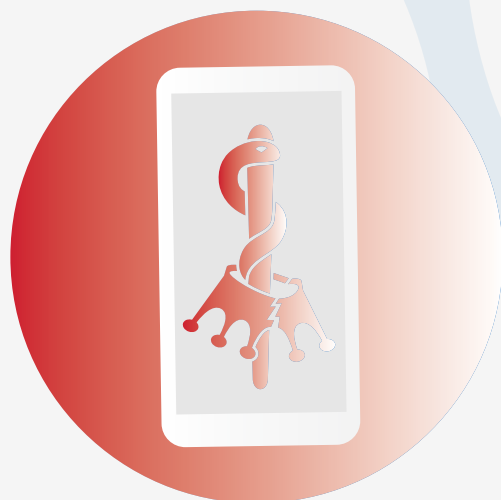
www.gov.si/ostanizdrav



Razdalja 2 m



**Redno umivanje in
razkuževanje rok**



**Vključena aplikacija
#OstaniZdrav**



**Nošenje zaščitne
maske**



**Naložite si
#OstaniZdrav
še danes.**

Organizatorji



REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR



O urbanem forumu

Urbani forumi so namenjeni vzpostavljanju pomena in vloge mest in mestnih občin pri razvoju države, spodbujanju novih priložnosti mest za zeleno rast, nova znanja in inovativen pristop. Forum predstavlja dialog o potrebah in problemih mest in mestnih občin kot nosilcev razvoja v regijah ter o priložnostih, ki jih nudijo kot prostori, kjer se srečuje in izvaja največ sektorskih politik, nahaja večina delovnih mest in so centri kulture, izobraževanja ter inovacij. Forum združuje potencialne partnerje, vse od določevalcev, upravljavcev in oblikovalcev politik, gospodarstva, znanosti ter institucij in organizacij na področju urbanega razvoja. Namenjen je za mreženje mestom in njihovim potencialnim partnerjem.

Poročilo | **VI. Urbani forum 2020** | Mesta kot generator trajnostnega in digitalnega razvoja Slovenije: Trajnostna mobilnost in razvoj pametnih mest

Programski odbor: Zala Jerman ter Aša Rogelj - Ministrstvo za okolje in prostor, Saša Heath-Drugovič ter Miran Košpenda Združenje mestnih občin Slovenije - ZMOŠ, Blaž Golob, Inštitut GFS
Glavna urednica: Vesna Kuralt, Inštitut GFS
Grafično oblikovanje: Andrea Plavljanič, PLAVA
Video in Foto: 4SEEN produkcija
Tisk: Tiskarna Jager

Vse pravice pridržane. Noben del tega poročila se brez pisnega dovoljenja Ministrstva za okolje in prostor ne sme reproducirati v kakršni koli obliki s kakršnimi koli elektronskimi ali mehanskimi sredstvi (vključno s fotokopiranjem, snemanjem ali shranjevanjem podatkov).

Izdalo: Ministrstvo za okolje in prostor, junij 2019
Dunajska cesta 48, 1000 Ljubljana, Slovenija, EU
www.mop.gov.si

Pripravil: Inštitut GFS
Cesta na Kurešček 46, 1292 Ig, Slovenija, EU
www.gfs4.eu

